

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
міжнародної економіки і
менеджменту
Протокол № 21 від 30.08.2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи
Каріна НЕМАШКАЛО

МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D3 Менеджмент
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Міжнародний менеджмент

Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробник:
к.е.н., професор

Вікторія КОЗУБ

Завідувач кафедри
міжнародної економіки
і менеджменту

Олена КОТ

Гарант програми

Інна ДИБАЧ

Харків
2025

ВСТУП

У сучасних умовах глобалізації та високої конкуренції зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) підприємств виступає інструментом розширення ринків збуту, доступу до нових ресурсів та інвестицій, що потребує формування нової комплексної системи управління зовнішньоекономічними операціями контрагентів у сфері ЗЕД. У таких умовах важливості набуває вміння керівників адаптувати зовнішньоекономічну діяльність підприємства до потреб міжнародного середовища та ухвалювати науково обґрунтовані, оптимальні управлінські рішення з метою формування бажаної конкурентної позиції підприємства на міжнародному ринку.

Для українських підприємств, особливо в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки, ЗЕД є ключовим напрямом адаптації до змін світового середовища, диверсифікації ризиків та забезпечення сталого розвитку. Вихід на міжнародні ринки сприяє модернізації виробництва, впровадженню інновацій, інтеграції у глобальні ланцюги доданої вартості. Такі умови вимагають знань та вмінь, які б забезпечили конкурентоспроможність національних підприємств на світовому ринку та їхню високу прибутковість.

Дослідження тенденцій розвитку зовнішніх ринків, сучасних умов та особливостей здійснення ділової практики і моделювання результируючих показників суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності висуває нові вимоги до функціонування всієї системи управління за умов поступового виділення інформаційної та інвестиційної складових.

Метою курсу є формування у здобувачів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління, регулювання та функціонального забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства, опанування необхідних навичок щодо планування, організації, мотивації та контролю зовнішньоекономічної діяльності підприємства для її експортоорієнтованого розвитку.

Основними завданнями викладання курсу «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» є вивчення системи управління та регулювання ЗЕД; основних та допоміжних операцій, пов'язаних зі здійсненням зовнішньоекономічних угод на зовнішніх ринках; обґрунтування організаційних форм, методів, етапів підготовки та проведення зовнішньоекономічних угод; розроблення та укладення зовнішньоекономічних контрактів купівлі-продажу; ознайомлення з функціональним забезпеченням ЗЕД на рівні підприємства через вивчення валютно-фінансових умов контрактів, організацію міжнародних перевезень, що визначають економічний ефект від зовнішньоторговельних угод та сприяють підвищенню ефективності ЗЕД підприємства.

Предметом курсу є вивчення теоретичних, методичних та практичних підходів до управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.

Об'єктом курсу є дослідження економічних відносин між суб'єктами господарювання різних країн, що систематично здійснюють ЗЕД у процесі

їхнього функціонування на зовнішньому ринку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач має оперативно і гнучко вирішувати проблеми ефективного виходу українських підприємств на зовнішній ринок. Це вимагає набуття знань, умінь і навичок з багатьох суміжних наукових напрямків і видів практичної діяльності - економіки, фінансів, маркетингу, менеджменту, міжнародних відносин, сучасних інформаційних технологій і знання іноземних мов.

Навчальна дисципліна «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» належить до обов'язкових дисциплін професійного циклу.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН3	ЗК9
РН6	СК2
РН13	ЗК14
РН16	ЗК9
РН17	ЗК14
РН18	ЗК14, СК16
РН19	ЗК14
РН20	ЗК14, СК18

де: ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 16. Здатність здійснювати комплексний аналіз зовнішньоекономічної діяльності із використанням сучасних інформаційних технологій

СК 18. Здатність до обґрунтування й ухвалення оптимальних управлінських рішень на макро-, мезо- та мікрорівнях для забезпечення міжнародної діяльності.

РН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

РН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

РН13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

РН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

РН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

РН18. Застосовувати новітні методи, прийоми, технології діагностики зовнішньоекономічної діяльності із використанням сучасних інформаційних технологій.

РН19. Здійснювати проектну та інноваційну діяльність, застосовуючи аналітичні методи та моделі, знання новітніх управлінських технологій та механізмів у міжнародному бізнес-середовищі.

РН20. Володіти методами обґрунтування управлінських рішень у міжнародній діяльності на макро-, мезо- та мікрорівнях на основі комплексних економічних та фінансових розрахунків.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Управління та регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 1. Система управління зовнішньоекономічною діяльністю

1.1. Зовнішньоекономічна діяльність: передумови розвитку, сутність, функції, принципи та види

Характеристика категорій зовнішньоекономічної сфери та їхній взаємозв'язок. Функції зовнішньоекономічної сфери. Напрями впливу зовнішньоекономічного фактора на національну економіку. Сутність та еволюція поняття “менеджмент ЗЕД”. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності, її особливості. Причини і передумови розвитку ЗЕД. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Основні види і форми ЗЕД.

1.2. Об'єкт та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності та право суб'єктів господарювання на здійснення ЗЕД в Україні

Поняття об'єктів та суб'єктів ЗЕД. Право на здійснення ЗЕД. Актуальність та практична спрямованість дисципліни, її структур і послідовність. Право суб'єктів господарювання на здійснення ЗЕД в Україні.

1.3. Загальна характеристика системи управління ЗЕД.

Організація управління ЗЕД на рівні держави. Організація управління ЗЕД на рівні регіону. Органи місцевого самоврядування в системі управління ЗЕД. Недержавні органи управління ЗЕД: торгово-промислові палати, фондові та валютні біржі.

1.4. Система показників оцінювання розвитку зовнішньоекономічного сектора країни

Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни: абсолютні, відносні, показники структури, інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків країни. Платіжний баланс, його

структура та характеристика. Аналіз сучасного стану зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Обсяги та динаміка зовнішнього товарообігу України. Товарна та географічна структура експорту та імпорту України.

Тема 2. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності

2.1. Система державного регулювання ЗЕД в Україні

Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, цілі, методи. Еволюція системи регулювання ЗЕД в Україні. Національне та наднаціональне регулювання ЗЕД в Україні. Характеристика органів державного регулювання ЗЕД в Україні та їхні компетенції. Апарат державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в промислово розвинених країнах.

2.2. Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Систематизація методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правові, адміністративні та економічні регулятори зовнішньоекономічної діяльності. Правове регулювання ЗЕД. Реєстрація суб'єктів ЗЕД. Застосування оперативного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Тимчасове призупинення зовнішньоекономічної діяльності. Економічні регулятори зовнішньоекономічної діяльності. Найбільш поширені економічні засоби регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Антимонопольне регулювання як заходи законодавчого регулювання ЗЕД.

2.3. Механізм валютного регулювання і валютного контролю в Україні.

Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Поняття валютної політики та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. Система державного регулювання та контролю валютних операцій. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Порядок переміщення валюти і валютних цінностей через митний кордон України. Система валютного контролю.

Тема 3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

3.1. Митне регулювання як складова державного регулювання ЗЕД в Україні

Сутність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи України: задачі, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю.

Поняття «митний режим». Характеристика митних режимів: експорту, імпорту, транзиту, реекспорту, реімпорту, тимчасового ввезення (вивезення), переробки на митній території України, переробка поза межами митної території України, знищення, руйнування, магазину безмитної торгівлі, митного складу, спеціальної митної зони, відмови на користь держави.

3.2. Характеристика системи митного контролю ЗЕД

Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок. Гармонізована система описання і кодування товарів. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД). Структура цифрового кодового позначення товарів в УКТЗЕД. Аналіз товарної номенклатури 1-24 УКТЗЕД. Методи визначення митної вартості в Україні. Країна походження товару. Розрахунок митних платежів.

Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форма та процедури. Документи, необхідні для митного контролю. Митне оформлення. Митна декларація. Вантажна митна декларація. Структура та значення. Обов'язки та відповідальність декларанта.

Тема 4. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

4.1. Система нетарифних методів регулювання ЗЕД в Україні

Суть і особливості нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Нетарифні засоби регулювання, їх класифікація і характеристика. Механізм впливу нетарифних засобів регулювання на економіку країни. Інструменти нетарифного регулювання. Кількісні обмеження: ліцензування, квотування. Класифікація квот за напрямом дії та масштаби охоплення. Порівняльний аналіз ефективності застосування імпортного та експортного тарифу та імпортної квоти. Перелік товарів, експорт та імпорт, яких підлягає ліцензуванню. Види та способи розподілу ліцензій. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій.

4.2. Фінансові засоби нетарифного регулювання ЗЕД

Фінансові засоби нетарифного регулювання: експортні кредити, експортні субсидії, імпортні депозити. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам. Нарахування антидемпінгового та компенсаційного мита. Сертифікація, стандартизація, технічні бар'єри, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, вимоги щодо упакування та маркування товарів. Сутність політики державних закупівель.

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності

5.1. Система оподаткування ЗЕД в Україні та її основні принципи

Принципи оподаткування при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Головні функції, що виконують податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Основні платежі, що нараховуються митними органами, їхня класифікація та характеристика.

Характеристика системи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Принципи оподаткування суб'єктів ЗЕД в Україні. Аналіз основних законодавчо-нормативних актів, що регулюють оподаткування ЗЕД в Україні.

5.2. Особливості оподаткування окремих видів зовнішньоекономічних операцій

Оподаткування експортних та імпорتنих операцій. Порядок відшкодування ПДВ при здійсненні експортних операцій. Операції, пов'язані з експортом товарів, відображені в Податковій декларації. Порядок відшкодування ПДВ при здійсненні експортних операцій. Основні види пільг суб'єктам ЗЕД, що діють на території України. Пільгове оподаткування суб'єктів ЗЕД, які діють на території спеціальних економічних зон.

Тема 6. Ціноутворення в зовнішньоекономічній діяльності

6.1. Ціни і цінова політика підприємства на світовому ринку

Зовнішньоторговельна ціна: сутність, поняття, функції, класифікація зовнішньоторговельних цін. Цінова політика підприємства, обслуговування зовнішньоторговельних цін. Основні фактори ціноутворення в ЗЕД. Принципи визначення світових цін.

6.2. Особливості ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства

Специфіка формування цін на сировинні товари, готові вироби. Етапи формування контрактної ціни. Рівень цін, базис ціни, одиниці виміру ціни. Способи фіксації цін цінові знижки і надбавки. Трансфертні ціни: сутність, функції. Особливості трансфертного ціноутворення в електронній торгівлі.

Змістовий модуль 2. Функціональне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Тема 7. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки та управління взаємодією з контрагентами

7.1. Мотивація та етапи виходу підприємства на зовнішні ринки

Передмови і мотивація виходу підприємств на зовнішні ринки. Пошук та вибір партнера. Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішні ринки. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. Визначення і аналіз умов ринку. Дослідження потенційних можливостей підприємств при виході на зовнішні ринки.

7.2. Види та організація зовнішньоекономічних операцій.

Сутність та види експортних операцій та їхні види. Прямий і непрямий експорт. Імпорتنі операції та їх види. Способи придбання імпорتنих товарів. Специфіка проведення реекспортних та реімпорتنих операцій. Особливості здійснення зовнішньоторгових операцій з окремими видами товарів: сировинні і продовольчі товари. Непродовольчі товари: машини та обладнання. Спільне підприємництво та пряме іноземне інвестування як форми виходу підприємств на зовнішні ринки. Умови функціонування підприємств на зовнішніх ринках. Способи встановлення контактів з потенційними партнерами.

Методи здійснення експортно-імпортних операцій: прямий та непрямий (через торгових посередників). Переваги та недоліки торгово-посередницьких операцій. Особливості вибору посередників. Види торгово-посередницьких операцій: операції з перепродажу, комісійні, агентські та брокерські операції.

Форми зустрічної торгівлі, що використовуються при веденні зовнішньоекономічної діяльності. Поняття зустрічної торгівлі. Класифікація міжнародних зустрічних операцій.

Тема 8. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів підприємств

8.1. Зовнішньоекономічний контракт: поняття особливості та правове регулювання

Поняття, особливості міжнародного договору купівлі-продажу товарів (МДКП). Норми права, що регулюють МДКП. Віденська Конвенція ООН з договорів міжнародної купівлі-продажу товарів: поняття та особливості. Перелік законодавчих та нормативних актів України, що регламентують питання, форми, порядок укладання та виконання зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

8.2. Сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торгівельних термінів «ІНКОТЕРМС»

Поняття, особливості та порядок використання правил «ІНКОТЕРМС» суб'єктами ЗЕД при забезпеченні міжнародних договорів купівлі-продажу товарів. Мета та сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торгових термінів «ІНКОТЕРМС». Характеристика та основні зміни в редакціях ІНКОТЕРМС. Перелік існуючих варіантів базисних умов поставки згідно «ІНКОТЕРМС – 2020». Класифікація умов «ІНКОТЕРМС – 2020» за видами транспорту, який використовується для доставки товару. Визначення моментів переходу ризику і витрат з продавця на покупця згідно з «ІНКОТЕРМС – 2020».

8.3. Структура зовнішньоекономічних контрактів

Поняття, види зовнішньоторговельних контрактів. Умови контракту: обов'язкові та додаткові. Поняття типового контракту. Характеристика форм та способів використання типових контрактів. Зміст та характеристика основних розділів контракту: преамбула, предмет контракту, заключні положення. Статті контракту. Мова контракту. Момент вступу контракту в дію. Місце укладання угоди.

Тема 9. Валютно-фінансове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств

9.1. Сутність, способи та форми міжнародних розрахунків

Оцінка надійності та вибір банків суб'єктами ЗЕД. Кореспондентські відносини у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування у сфері ЗЕД. Види

платежу. Готівковий платіж, авансовий платіж, платіж у кредит. Форми міжнародних розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, банківський переказ, платіж за відкритим рахунком. Організація, техніка і умови здійснення, переваги та недоліки міжнародних розрахункових операцій.

9.2. Засоби платежу під час виконання валютно-фінансових операцій у ЗЕД

Сутність, правова та економічна природа векселів. Класифікація видів векселів. Оборотноість векселя. Сутність та характеристика видів індосаментів. Сутність та економічна природа чека. Класифікація видів чеків. Заходи проти необґрунтованої затримки платежу та неплатежу: банківські гарантії; банківські авалі; банківські акцепти; резервні акредитиви; фірмові та державні гарантії; операції банків зі страхування валютних ризиків. Заходи проти необґрунтованої затримки платежу та неплатежу.

Тема 10. Транспортне забезпечення та ризики у зовнішньоекономічній діяльності підприємств

10.1. Роль транспорту та критерії вибору виду транспорту для міжнародних перевезень

Сутність та система регулювання міжнародних перевезень. Правове регулювання міжнародних перевезень, його види. Організація міжнародних перевезень. Фактори, що впливають на вибір виду транспорту.

10.2. Організація міжнародних перевезень основними видами транспорту

Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту: морським, залізничним, автомобільним, авіаційним. Товарно-транспортна документація. Формування ціни на транспортні послуги. Експедиторське обслуговування міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні коридори.

10.3. Управління зовнішньоекономічними ризиками.

Сутність та класифікація ризиків у ЗЕД. Характеристика транспортних, комерційних, політичних, валютних, митних ризиків та ризиків у міжнародних розрахунках. Робота з управління зовнішньоекономічними ризиками підприємств. Методи зменшення можливих збитків, викликаних ризиками у ЗЕД. Методи страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності. Сутність та класифікація видів страхування у ЗЕД підприємств. Сутність та принципи транспортного страхування у ЗЕД. Умови транспортного страхування у ЗЕД. Страхування відповідальності у ЗЕД. Страхове регулювання у країнах ЄС.

Тема 11. Планування та організація зовнішньоекономічної діяльності підприємств

11.1. Організація зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Форми організації зовнішньоекономічної служби на рівні підприємства залежно від масштабів і напрямів міжнародної діяльності підприємства, географії зовнішніх ринків, обсягів експортно-імпортних операцій та рівня

інтернаціоналізації бізнесу. Організаційна структура управління ЗЕД. Функції підрозділів ЗЕД. Координація діяльності підрозділу зовнішньоекономічної діяльності з іншими службами підприємства. Регламентація та стандартизація бізнес-процесів у процесі здійснення ЗЕД. Використання цифрових технологій та інформаційних систем під час організації зовнішньоекономічної діяльності.

11.2. Особливості планування ЗЕД на підприємстві.

Сутність та значення планування ЗЕД підприємства. Цілі, завдання та принципи планування ЗЕД. Види та рівні планування зовнішньоекономічної діяльності: стратегічне, тактичне та оперативне планування ЗЕД. Планування та здійснення зовнішньоекономічних операцій.

Тема 12. Контроль та аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємств

12.1. Сутність аналізу зовнішньоекономічних операцій

Економічний аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Аналіз виконання зобов'язань з експортно-імпортних операцій. Аналіз динаміки ЗЕД. Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі: оборотність оборотних коштів у зовнішньоторговельних операціях, аналіз обороту коштів у товарах, аналіз обороту коштів у розрахунках, аналіз накладних витрат при експорті та імпорті товарів.

12.2. Економічна ефективність зовнішньоекономічних угод

Методологічні підходи до визначення ефективності ЗЕД. Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Оцінка економічної ефективності. Оцінка валютної ефективності експорту та імпорту. Вплив зовнішньо-економічної діяльності підприємства на його фінансові результати.

Перелік практичних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних завдань

Назва теми та завдання	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	Аналіз показників зовнішньоекономічного розвитку країни; розрахунок ліцензійної винагороди
Тема 2. Завдання 2.	Оцінка діяльності національних та міжнародних органів регулювання зовнішньоекономічної діяльності
Тема 3. Завдання 3.	Порядок підтвердження країни походження товарів; розрахунок митної вартості та ставок мита.
Тема 4. Завдання 4.	Характеристика заходів нетарифного регулювання, які будуть застосовані під час здійснення ЗЕД
Тема 5. Завдання 5.	Розрахунок загальнодержавних податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності
Тема 6. Завдання 6.	Особливості та порядок розрахунку

Назва теми та завдання	Зміст
	зовнішньоторговельних цін; розрахунок комерційних виправлень у ЗЕД.
Тема 7. Завдання 7.	Вибір контрагента з країн-партнерів для здійснення зовнішньоекономічної угоди
Тема 8. Завдання 8.	Методи укладання та порядок виконання угод згідно з положеннями Віденської Конвенції про МДКП; зміст і структуру зовнішньоторговельного контракту купівлі-продажу товарів
Тема 9. Завдання 9.	Розрахунок валютних курсів; визначення форми міжнародних розрахунків.
Тема 10. Завдання 10.	Транспортні умови угоди та порядок оформлення міжнародної транспортної документації; розрахунок витрат на доставку вантажів у ЗЕД. Аналіз систем страхової відповідальності у ЗЕД.
Тема 11. Завдання 11.	Формування організаційної структури управління ЗЕД підприємства.
Тема 12. Завдання 12.	Показники аналізу ЗЕД підприємства; аналіз виконання контрактних зобов'язань; аналіз ефективності ЗЕД.

3. Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1 – 12	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою
Тема 1 – 12	Підготовка до практичних занять
Тема 1 – 10	Підготовка до поточної контрольної роботи
Тема 1 – 12	Підготовка до колоквиуму
Тема 1 – 9	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань
Тема 12	Написання есе

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та / або практичних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Проблемна лекція (Тема 1 – 11), лекція-діалог (Тема 12)).

Наочні (демонстрація (Тема 1 – 12)).

Практичні (індивідуальні навчально-дослідні завдання (Тема 1 – 7), есе (Тема 8-12), кейс-метод (Тема 1-12)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100-бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах диференційованого заліку або заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: Індивідуальні навчально-дослідні завдання (20 балів), письмова контрольна робота (50 балів), колоквиуми (20 балів), есе (10 балів).

Семестровий контроль: Залік.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Тищенко В.Ф., Остапенко В.М. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи [Електронний ресурс] : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 193 с. <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28182>.

2. Тюріна Н.М., Карвацка Н.С. Управління зовнішньоекономічною діяльністю : навч. посіб. Київ: Вид. «Центр учбової літератури», 2023. 524 с. <https://ma.khmnmu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/58/uzed-tyurina-n.m.-karvaczka-n.s..pdf>.

3. Дунська А.Р., Кузнєцова К.О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств: навч. посіб. Київ: КПП ім. І. Сікорського. 2022. 181 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/50100/1/ManagD_2022_konspekt.pdf.

4. Шапоренко О.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навч. посіб. / Денисенко М.П., Панченко В.А., Шапоренко О.І., Федорак В.І. Київ: Кондор. 2020. 435 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/17088/2/UZDP_NP_2020.pdf.

Додаткова

5. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: конспект лекцій / В.О. Козуб [Електронний ресурс]: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=12881>

6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освіт. програмою «Менеджмент міжнародного бізнесу» спец. 073 Менеджмент / КПП ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А.Р. Дунська, Г.П. Жалдак, В.Ю. Бондар. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2024. 63 с. file:///D:/Zovnishnoekonomichna_diialnist_pidpriemstva_NMK.pdf

7. Козуб В.О., Кот О.В., Каплін С.М. Аналіз впливу валютного регулювання на показники ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Здобутки економіки: перспективи та інновації. 2025 (22). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17092258>

8. Бестужева С.В., Козуб В.О. Економічне забезпечення розвитку суб'єктів господарювання у сфері міжнародного бізнесу: формування ефективної системи ризик-менеджменту. Проблеми правового, фінансового та економічного забезпечення розвитку національної економіки: монографія / за ред. Л. М. Савчук, Л. М. Бандоріної. Дніпро: Пороги, 2021. С. 4-52. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25826>.

9. Козуб В.О., Бестужева С.В. Оптимізація умов зовнішньоекономічного контракту з використанням міжнародних комерційних термінів INCOTERMS. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 37. <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27708>

10. Бестужева С.В., Козуб В.О., Добринь С.В. Методичні аспекти організації лізингових операцій у зовнішньоекономічній діяльності підприємства. Причорноморські економічні студії. 2023 №8. <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29623>

11. Зелінська О., Галазюк Н. Трансформація зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств в умовах сучасних викликів. Економіка та суспільство, 2024 (70). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-60>

12. Хитра О., Мороз В., Корнійчук, А. Трансформація механізмів організації зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану та у

контексті вимог євроінтеграції. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки», 2023 (4 (110), 79-91. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-4-12>

13. Мельник О.Г., Передало Х.С., Горошко Ю.В. Оцінювання результативності управління зовнішньоекономічною діяльністю на основі цільових показників. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку SMEU. 2021; Випуск 3, 2 (6), с. 72–81. <https://doi.org/10.23939/smeu2021.02.072>

14. Романькова О., Ярмак А. Зовнішньоекономічна діяльність: особливості валютного регулювання експортних та імпорتنих операцій в сучасних умовах в Україні. Економіка та суспільство, 2022 (39). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-16>

15. Мирончук В., Матвеев М., Голомша Н. Митні процедури забезпечення зовнішньоекономічної діяльності України в умовах війни. Економіка та суспільство, 2022 (39). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-43>

16. Козак Ю.Г., Сукач О.О., Бурлаченко Д.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства.: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2020. 268с.

17. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник / Ю. Г. Козак, Є. В. Савельєв [та інш.] 6-е вид., перероб. та доп. / ред. Ю. Г. Козак. Київ: ЦУЛ, 2019. 292 с. <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/8350>

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Митний кодекс України. <http://sfs.gov.ua/mk/>
3. Офіційний сайт торгово-промислової палати України. URL: <http://www.ucci.org.ua/ua/main.html>
4. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. <https://www.wto.org/>
5. Сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. <https://me.gov.ua>
6. Офіційний сайт Європейського Союзу (ЄС). www.europa.eu.int
7. Статистична служба Європейської комісії (Євростат). www.europa.eu.int
8. Умови постачання incoterms 2020. Carryland - міжнародні контейнерні вантажоперевезення. URL: <https://carryland.com.ua/blog/view/usloviya-postavki-incoterms-2020-a166/>.
9. Сторінка курсу «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» на платформі Moodle (персональна навчальна система): веб-сайт. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=12881>